

ROZMAITY (2025) *ai*

o oraz a jasne.

sg m N rozmaity (36). ◇ *G* rozmaitého (33); -ého (1), -(e)go (32). ◇ *D* rozmait(e)mu (1). ◇ *A* rozmaity (22). ◇ *I* rozmaitym (41), rozmait(e)m *WyprKr* (14). ◇ *L* rozmaitym (5), rozmait(e)m (1) *FalZioł*. ◇ *f N* rozmaitã (19), rozmaita (1); ~(attrib) -ã (9); ~(praed) -ã (7), -a (1); -ã : -a *WujNT* (1:1). ◇ *G* rozmaitěj (45); -ěj (6), -(e)j (39). ◇ *D* rozmait(e)j (2). ◇ *A* rozmaitą (13). ◇ *I* rozmaitą (20). ◇ *L* rozmait(e)j (9). ◇ *n N* rozmait(e) (32). ◇ *G* rozmaitého (47); -ého (1), -(e)go (46). ◇ *D* rozmait(e)mu (6). ◇ *A* rozmaité (23); -é (3), -(e) (20). ◇ *I* rozmaitym (33), rozmait(e)m (10) *FalZioł*, *RejPs* (7), *Leop*, *BudBib*. ◇ *L* rozmaitym (11), rozmait(e)m (2) *RejPs*, *GórnRozm*. ◇ *pl N m pers* rozmaici (28). *m an* rozmaici [cum sb: *ptaszkowe*, *czyrwie*] (2), rozmait(e) [cum sb: *ptaki*] (1). *subst* rozmaité (211); -é (16), -(e) (195). ◇ *G* rozmaitych (453). ◇ *D* rozmaitym (44), rozmaitém (8); -ém *RejPs* (2), *LubPs*, *Mącz*; -ym : -em *FalZioł* (5:3), *ModrzBaz* (1:1); -ém (1), -(e)m (7). ◇ *A m pers* rozmait(e) (29). *m an* rozmait(e) (2). *subst* rozmaité (435); -é (24), -e (8), -(e) (403); -é : -e *OpecŻyw* (11:2), *Oczko* (3:6). ◇ *I m* rozmaitémi (71), rozmaitymi (35); -émi *OpecŻyw*, *FalZioł*, *RejPs* (4), *HistAl* (2), *MurzHist*, *KromRozm II*, *GliczKsiąż* (2), *RejWiz*, *Leop*, *WyprKr*, *BielKron* (3), *GrzegRóżn* (2), *KwiatKsiąż*, *RejZwierc* (2), *BielSpr* (2), *RejPosWstaw*, *ModrzBaz* (4), *Oczko* (2), *GórnRozm* (2), *OrzJan*, *SarnStat* (10); -ymi *GroicPorz* (2), *KrowObr*, *OrzQuin*, *SarnUzn*, *KuczbKat*, *CzechRozm* (10), *SkarJedn*, *StryjKron* (2), *CzechEp* (6), *NiemObr*; -émi : -ymi *SienLek* (1:1), *RejAp* (3:1), *RejPos* (16:1), *SkarŻyw* (2:2), *LatHar* (2:1), *WujNT* (2:3); -émi (14), -emi (1) *MurzHist*, -(e)mi (56). *f* rozmaitémi (89), rozmaitymi (21); -ymi *OpecŻyw*, *SeklKat* (3), *GroicPorz*, *KrowObr*, *KuczbKat*, *WujJud*, *StryjKron*, *CzechEp*, *ReszHoz*, *PowodPr*; -émi : -ymi *BielKron* (15:4), *Mącz* (4:1), *SkarŻyw* (3:2), *NiemObr* (1:1), *WujNT* (1:1); -émi (6), -(e)mi (83). *n* rozmaitémi (22), rozmaitymi (6) *MiechGlab*, *SkarJedn*, *StryjKron*, *Calep*, *WysKaz*; -émi : -ymi *WujJud* (1:1); -émi (1), -(e)mi (21). ◇ *L* rozmaitych (140). ◇ *V* rozmait(e) (2).

Sł stp, *Cn* *notuje*, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – *XVIII w.*

Różniący się, różny, wieloraki; varius Murm, Miech, HistAl, Vulg, PolAnt, Mącz, Modrz, Calag, Calep, Cn; diversus HistAl, Vulg, Mącz, PolAnt, Modrz, Calep, JanStat, Cn; multiplex Murm, Vulg, Mącz, Calep, JanStat, Cn; multiformis Vulg, Mącz, PolAnt, Calep, Cn; multigenus Vulg, Mącz, Calep, Cn; multiiugis (multiiugus) Mącz, Calep, Cn; multimodus Cn (2025) : Murm 204; Omnigenus, Rozmáity. Multigenus, idem. Mącz 143c; Miscellaneus, Zmieřzány/ rozmáity/ nie porządnie włożony. Mącz 224a, 77a, 236b, c [2 r.], 253b, 263c (11); Calag 343b; Varius, Dissimilis, dispar, diversus, multiplex, multiformis. – Rozmaiti, vpřtrzeni odmienni. Calep 1102b, [678]a [2 r.], b [2 r.], 679a.

a. *O wielu nieokreślonej ilości: liczne (liczni) i w zasadzie różniące (różniący) się między sobą: nie takie same lub niebędące tym samym; w niektórych użyciach z naciskiem na wielość: wiele (wielu) ale niekoniecznie odmiennych; multus (plus, plurimus) Miech, Vulg, PolAnt, Mącz, Modrz, JanStat; omnis Vulg, PolAnt; diversi generis Vulg, JanStat; permixtus Vulg; magnus, multifarius, varii generis Modrz (1850) :*

Z rzeczownikami w pl (1541): Poczynią się rozliczne á známienite Báśni/ z rozmaitych ksiąg wybrane BierEz H2v, K2v; ktorzy [męczeni] ciełkié a rozmaite męki cirpieli z dobrą wołą. OpecŻyw C3v; przyłfiedl zafie do kołciola wielmi rano Iezus mily/ ij poczał tam rozmaite nauki przepowiedatz OpecŻyw 76v, C3, C3v, C4, 14v, 24v (18); OpecŻywSandR nlb 4v; ForCnR A4; PatKaz I 2, 12; PatKaz II 71; PatKaz III 100; Murm 1, 67; Mymer¹ nlb 1v, nlb 2; Iezu kthorys wifżaczy na Krzyżu od wielus wzgardzon/ y rozmagitemi flowy nagrawan był. łmi(łuj) łie nad nami. TarDuch C6, C8v; ielth to pożyteczne picie na wzdęcie żołądkowe/ y też na opuchliny powiekow/ y na rozmaite ładzele. FalZioł I 68d; Trzeci rozdział o rzeczach korzennych potwierdzających rozmagithe członki. FalZioł III 6b; A tak też y o poznawaniu rozmagitych niemocy człowieczych/ przez vriny łaczno z tey nauki pobaczyłz. FalZioł V 2; Tu zafię małz baczyc/ y wiedziec rozmagithe trafunki y przygody: kthore przy rodzeniu/ y po porodzeniu na niewiałthy przychodzą FalZioł V 26v; ielth vżyteczne takie pulzczanie krwi na rozmagite niemocy oczne. FalZioł V 58; abowiem rozmagitych pokarmow pożywać: ielth pobudzanie brzucha ku łilnemu obżarłtwu. FalZioł V 65v, +5 [2 r.], +7, +8, ‡, ‡‡3v [2 r.] (57); BielŻyw nlb 12, 32, 149, 158, 166; GlabGad A3, C7, D5, H2v, K4v, L2; MiechGlab *3v, **4v, **5v, 1, 49, 51, 64; KłosAlg kt, Av, A3; LibLeg 7/8v; WróbŻołt M8, nn6; WróbŻołtGlab A3v; BOże włfechmogący náłz rozmaite dobrotliwosci twoie á godne wielkiego podziwowania RejPs 65v; á okazac mu też mułi włfytok lud rozmaite wdzięczności zá miłofierdzie iego. RejPs 96v; Stworzył dobrowolnie rozliczne zioła ku pożywieniu zwierzętom/ á zboża rozmaite ná pożytek człowieku RejPs 152, 26v, 29, 31, 33v, 44 (65); LudWieś A4 [2 r.]; LibMal 1545/96v, 1552/166v, 1554/190, 190v; RejJóz A5v; Karze y dzis pan Bog rołmaytmy plagamy krzełciany dla Balwophalłtwa okruciełłtwa á niecziftego grzechu. SekłKat K4, E, G3, L3 [2 r.], P2v, P4v; RejKup k4, r5v, aa5v; RejKupSekł a7; HistAl A6v, Kv, K3v, L4, M4 (13); Bo z rozmaithych przykladow iako we zwierciedle widzimy ktoreby połłtepkı w łprawach náłzych naleplze mogly być HistAlHUNG A3; KromRozm I B4, D3v, E4v, M2v, M4; MurzHist P4v, T3v; MurzNT 21, 83v, 91, 108v; KromRozm II k, o3v, t2v; Bo łą y byli w myelcyech/ powyelcyech/ żyemyach y narodzyech rozmaite zebránya krzełciyanow KromRozm III D7v, A2, B7, O8v; BielKom nlb 4, B2v, F5; Diar 84; GliczKsiqż D7, H, H2, M8v, N4; A vkázuie tu Prorok/ iż rozmaicie zá rozmaite dobrodzyelłtwa Pánu dzyekowác mamy LubPs ff4v, A4, G2, Hv, O5, Y4v, Y5, gg4v; WYłłłzey námieniony Autor wypılal o rozmaithych mękach/ kthore zloczyńcom bywáią zádawáne GroicPorz iiv, Cv, a2v, k, q, dd (11); Rozmaite Bogi Papieznicy maia/ ktoremi Duchy nietzyłte odganiaia. KrowObr 96v marg; Niemowie náprzełciwko themu/ áby ná rozmaithych mieylłcach łłkoły vłciwe y opátrzone niemáły być KrowObr 150v, A3v, B, C3, 11, 33 (35); Ptałłzkowie rozmaici z dziwnemi fárbami/ Krzyczą po onych drzewkach/ by gędzcy z lutniámi. RejWiz 179v, A4, A5, A6v, 10, 10v (27); Dla tego myłli moie rozlıcżne [!] iedne po drugich przychodzą/ á rozum ná rozmaite łtrony záchwytiá. Leop Iob 20/1, *B2, *B4v, Ex 8/21, Iudic 5/30, 3.Reg 7/24 (14); RejZwierz kt, 34, 34v, 39v; WyprKr 23, 32, 48, 93, 98v, 99, 111v; BibRadz *4v, Num 15 arg, I 148c marg, Eccli 33 arg, 2.Mach 4/39 (12); Goski *1; Gdy ia [Tetydys Jupiter] vchwyłł zá włosy/ przemieniála łie mu w rozmaite zwierzeta drapiezne BielKron 21v; A w tym czálie zóna iego Penelope cnotliwa/ dziwne á rozmaite przelładowania círpiala od rozmaithych mlodzyelłcow. BielKron 25v; Wiele inych vrzédnikow mieli [Rzymianie] ná rozmaite łprawy. BielKron 119v; Neron

ná ten čás Krześciány mordował rozmáitemi mękami/ z namowy inych. *BielKron* 142v; W tey Nátoliej są rozmáite ięzyki/ Grecki/ Włofki/ Tátárfki/ Wáláfki/ Rufki/ Ormiánfki/ Zydowfki/ y inne. *BielKron* 260; iest thám [na Majorce] dziś Akadémia vniuerfitas wielka/ náuk rozmáitych pełná. *BielKron* 280, kt, A6, 1, 4, 4v [3 r.] (196); *GrzegRóżn* D, E [2 r.], E4v, F3v, G3v; *KwiatKsiqz* kt, A2, A3, E4v, G3v (14); *LeovPrzep* A3, B3, Cv [2 r.], C4v, D4v, G3v, I4v; Cento, Strychów płałcz/ to yeft/ fuknia/ álbo deká z rozmáyitych plátów á ze ftuczek y kasków fukiennych y ynfzey rzeczy y z rozmáyitich farb wepółek vřzita. *Mqcz* 47b; Citta, Latine Pica, Niemoc niewiaft brzemiennych/ gdy ku dziwnym á rozmáyitém rzeczom chuc máyá ku yedzeniu *Mqcz* 55a; Theriotrophium, Zwierziniec/ ogród zwłáfczá w którym rozmáyite zwierzétá chowáyá. *Mqcz* [454]d, 15b, 16c, 48d, 54b [2 r.], 69d (72); *OrzQuin* I4, O4v, V3, Aa4; *Prot* B3; *SarnUzn* A2v, Dv, E4v; Od ktorych [wilkości] ludzie máią rozmáite obyczáie/ iáko potym powiemy/ y rozmáite Niemocy. *SienLek* 1; Aboćiem lekáfka Náuká/ z pokufzánia fye vmnożyłá/ á z przygod rozmáitych. *SienLek* 37v, a4, 12v, 18v, 28v, 29v (38); iż niezliczoná tłufzczá thych náznáczonych Apoftól widział z rozmáitych narodow ziemie. *RejAp* 68, BB2, 31v, 45v, 47, 54 (26); *GórnDworz* C7, E2v, E6v [2 r.], O2 [2 r.]; Hiřtorie Rozmáite z Rzymfki y z innych dzieiow wybráne *HistRzym* kt; Woła ná cię czárt [...] vkázuiáccí rozmáite rokfofzy fwiátá tego *RejPos* 68v; Też tu Pan w Ewányeliey/ przepowiedáiąc rozmáite vćifki wiernych fwoich/ obiecuie ich nie opuřzczáć *RejPos* 138; Tylko sám Moizéfz [...] wřtápił ná onę gorę/ y wziął tám wielkie á rozmáite obietnice y pociechy ludowi onemu *RejPos* 141; á nie day fie vnořić w rozmáite rozmyřly pocźciwey duřzy fwoiey. *RejPos* 147; záplotłeř ferce fwoie w rozmáite rády á w rozmáite nádzyeie Bogow inych *RejPos* 180v, A4, A5v, 2v [2 r.], 5v, 7 [2 r.] (121); *BiałKat* 233v, 291; *BielSat* Ev, G, G3v, N2v; *KwiatOpis* Bv, B4, Cv, D; *GrzegŚm* 23, 41 marg, 49, 55; tá Swiátoć y przed Zakonem/ y po Zakonie dánym/ rozmáitymi Ofiárámi przepowiedziána byłá. *KuczbKat* 190, 10, 140, 210, 245 [2 r.], 265, 305 [2 r.]; Lákomy á niepobořny człowiek řtoi v řádu cály dzień s pełná torbá pozwow/ czyha ná rozmáite ludzi/ iákoby mořł kogo vřidlic. *RejZwierc* 98; Azař málo Pan Bog dał rozmáitych przyřmákw do řnádnego dobrego mienia [...] poćciwemu człowieku? *RejZwierc* 111v; á rozmáići ludzie o tobie y rozmáitemi křtařly rádzá/ iákoby cie s fwiátá zgłádzili. *RejZwierc* 168v; Iáko miód pćzołká z rozmáitych kwiatkow/ Noři/ thák fie thy karz s cudzych przypadkow. *RejZwierc* 214, B4, 2v, 12v, 14, 14v (54); á thák ná řtronách w polu lepiey mieć dořtátek ludzi zbroynych/ ktore mořeřz řzykować ná rozmáite vřfce *BielSpr* 18; Máią theř fwe wrořki Tátárowie rozmáithe przes wiátr/ przes ptaki/ y przes Konie *BielSpr* 68, kt, b3v, 9, 9v, 10 (21); Czemu ták wiele roznych Confey/ Commentow/ wykłádw/ y gloz rozmáitych [...] wydáwáć miedzy ludzie nie przeřtawáć? *WujJud* 75, A3, Bv, 2v, 24, 41v (23); *WujJudConf* 129; *RejPosRozpr* b3, c2v, c4; *RejPosWřstaw* [412]v, [413], [414], [1432]v, [1433] [3 r.]; *BudBib* 3.Reg 5/18, 4.Reg 19/12, 2.Par 16/14, 32/28, *Eccle* 7/29 (9); Bo rozmaite dáry pan Bog ludziem dáie/ Zwłáfczá ten ktory woley Bořey nářláduie. *MycPrz* I A4v, II A2, A3, B2v; Są tedy Inřtrumétá álbo Naczynié rozmáité/ ktorych mądrzy Miřtrzowie do miáry vřzywáią *Strum* Bv, F2, [H]v, Lv, P3v, P4; *WierKřóc* A2v; *BiałKaz* H3; *BudNT przedm* b5, b7v, b8, dv, *Matth* 4/24, *Iac* 1/2; *StryjWřjaz* B4; ábowiem y Bogá řámego przyřodobywa pímo ludziom rozmáitym/ iáko Rycerzom mocnym/ ábo męřom walecznym *CzechRozm* 106; Bo ná ten čás Ian przyředł/ gdy fie rozmáitych řekt miedzy Izráelczyki námnożyło było *CzechRozm* 108v,

A, Av, A3v, A4v, 6 (26); *PaprPan kt marg*, Ff2, Ff2v *żp*; *KarnNap ktv*, Ev; niemoże żaden tey władze łzczęśliwie okrom rozmáitych á wielkich cnot łprawowác *ModrzBaz* 15v; A dobrzeby áby dla tego łwiczenia przyzywano żołnierzow vkráinnych/ ktorzi w rozmáitych bitwách bywáli. *ModrzBaz* 111v; Zá dobrym lepák łprawowániem łdow przychodzi pokoy/ zgodá/ y zdrowie połpolite/ y inłze wielkie á rozmáite pożytki *ModrzBaz* 138, 2v, 9, 12v [2 r.], 14, 17v (40); Y ták ręká y niewołą pogáńfká Turecká od Bogá pokaráni/ [Grecy] po rozmáitych krolełtwách rozprofzeni łá. *SkarJedn* 305, 18, 80, 149, 165, 169 (12); *KochOdpr* B2; gdyż rozmáythé Complexie/ rozmáytá łkórę/ závártá/ álbo otworzóná bárziéy máią *Oczko* 16, 1v [2 r.], 3v, 5v, 6, 8v (17); *KochPs* 135; Zátymże bárzo łię [św. Symeon] wławił/ ták iż żewłżąd [!] zrozmáitymi przygodámi y chorobámi do niego ludzie łzli *SkarŻyw* 29; Żywot S. Tomáłzá z Akwinu/ piřany od rozmáitych ludzy vczonych *SkarŻyw* 200; pokim był młod/ rozmáitychem rołkołszy na łwiecie vżył *SkarŻyw* 308, 4, 13, 31, 35, 40 (46); *MWilkHist* K4; rozmáite były Czytelniku łákkáwy/ mniemánia y wywody Philołophow/ y Poetow Pogáńfkich. *StryjKron* 1; tákże z Niemieckich ziem Pielgrzymow z rozmáitych Miałt zebráło łię pięć łet *StryjKron* 290, *kt* [2 r.], A, A3v, 6, 16 (46); *CzechEp* 58, 79, 81, 117, 119 (21); *CzechEpPORz* ++4 [2 r.]; Włzczynály łię też onych czáłow rozmáite gadki/ y roznice/ we zborzech Apołtołkch *NiemObr* 42; ták że rownie Papieżowie/ rozmáitych BOGOW náłwieciwłzy/ ludziom ku chwaleniu wyłtáwili *NiemObr* 159, 4 [2 r.], 29, 30, 40, 42 (33); *KochFr* 39; *KochPhaen* 16; *KochMRot* A3; *ReszPrz* 11, 16, 103 [3 r.]; *ReszHoz* 125, 126, 127, 131, 132; *ReszList* 161, 185, 189; Ach miły Boże/ toć to nikczemne á bezecne opilłtwo/ rozmáite przygody ludziom łprawuie *WerGołc* 258, *kt*, 207, 217, 218; *WerKaz* 294; *WisznTr* 11, 32; *BielSen* 5; *BielSjem* 33; Wino/ Iełień/ y iáblká rozmáité dawa *KochPieł* 72; *KochSob* 70; *KochTarn* 73; *ArtKanc* P14v; *BielRozm* 17, 18, 33; *GórnRozm* A3v, B2v, Dv, I4, K3v; *KochWr* 21; *ActReg* 68, 69, 95, 106; Apozema – Trunek vwarzoni y nagotowany z rozmáitich zioł. *Calep* 83a, 196a, 256a, 1005b, 1113a; *GostGospSieb* +2, +4; Poki bowiem żywie człowiek/ rozmáitym przypadkom łzczęłcia y niełzczęłcia bywa poddány *Phil* N; *GórnTroas* 20; *GrabowSet* A3; *OrzJan* 73, 79; *OstrEpit* A2; iż áppetyt rozmáitymi przyłmákámi ołtrzyć czáłem potrzebá *LatHar* +5v; Stąd też rozmáite náyduiem v łwiętych onych Oycow/ vczýcielow y Doktorow náłzych/ modłitwy *LatHar* 245; Podżiękowánie krotkie zá rozmáite Troyce S. dobrodzieyłtwá/ łwiętego Augułtyná. *LatHar* 561, +3, +3v, +6, +7v, +12 (73); y nápełnieni byli włzyłcy Duchá łwiętego: y poczęli mowić rozmáitymi ięzykámi *WujNT Act* 2/4; Piotr z Rzymu vcznie łwe ná łzczepienie wiáry rozłýła po rozmáitych łtronách y kráinách łwiátá. *WujNT* 511; Y przetoż Pan Chriłtus rozmáitymi vrzędámi kołciol łwoy opátrzył. *WujNT* 608; Tákże gdy czterzey ániołowie zátřabili/ rozmáite plagi ná ludzie przypádlý. *WujNT* 856, *kt*, *przedm* 16, 23 [2 r.], 28, 28 *żp* (55); *WysKaz* X2, X3, 7, 15, 27, 32 [2 r.], 39; *JanNKar* A2v; GDyż rozmáitémi przyłkády bywamy náuczeni: iż moc ziednoczona/ iełt mocnieyłza/ niź rozdzielona. *SarnStat* 110; Execucia od rozmáitych łdów do Grodu łie łciága. *SarnStat* 1308, 48 [3 r.], 192 [2 r.], 193, 196 [2 r.], 337 (38); *SiebRozmył* E, I2; *WitosłLut* A6; *KmitaSpit* C6; *PowodPr* 2, 3, 4, 15, 27 (8); á ielzce mam tákie nieprzyiáciele/ ktorzy mię popycháią y zá łzyię pokułámi rozmáitemi bijá. *SkarKaz* 123b, 2b, 45a, 81b, 310a, 454a (9); Przy kácie pyłzne łoże, nád nim záváłżony Namiotek z rozmáitych vtkány iedwabioł *CiekPotr* 31, 15, 71; *CzahTr kt*, A3v, A4v, D3, G3, I4v; *GosłCast* 72; *PaxLiz* A2v, Cv, C4v; Ná choroby domowe máią [rządzący]

lekárftwá/ á ná woyny y gwałty/ máią rozmáite obrony. *SkarKazSej* 664a, 172b, 684b, 702; *KlonFlis* A4; *KlonWor* **v, 58. Cf *Wyrażenia, Szeregi*.

Z rzeczownikiem w sg [tylko rzeczowniki abstrakcyjne i zbiorowe] (310): *OpecŻyw* 108; *ForCnR* Av, D2; *PatKaz I* 15; *BartBydg* 123b; Też niektóre Wodki rozmagitem miłterstwem bywaią działane *FalZioł* II 1c; Tu lie poczyna Wypis rzeczy zamorzskiech/ y tez rozmagitego nafienia y infzich rzeczi ku lekarstwam prziiłufzaiączich *FalZioł* II 2b, IV 1c, 53c, V 20a, 50, 65; Tedy Alexander wżithki kxięgi poganske popalic kazał, ale kxięgi ogwiadzach o lekarstwie, o rozmaitey mądrosi wżitki do Macedoniei wziąć kazał *BielŻyw* 154, *nib* 4, 113, 135; *GlabGad kt*, K6, N7v; *MiechGlab* **3, 17; Poczyna lie Trzecia częfc Algoritmu o rozmaitym rachunku na myńczę *KłosAlg* F4; *WróbŻołt* 88/51; Dziękuie prorok pánu/ zá rozmáite wybáwienie od dziwnych nieprzyiaćioł *RejPs* 23; ták iż mánná iáko deffcz pádáłá fnich [z *obłoków*] z rozmáytem ímákiem pokármu *RejPs* 115; Wylicza prorok iákie rozmáite błogosláwienieńtwo przypálc ma od bogá ná tego człowieká ktory zfráchem á w vczliwoći ma íwięte imię iego. *RejPs* 195, 32v, 70v, 84v, 94v, 99 (19); Rořmaitym karany karze pan Bog ludzi dla tych grzechow. *SeklKat* G3, L2; *RejKup* b7v; Nálazł teź tám Alexander w onym páłacu naczynie rozmáite złote *HistAl* H2, F6v, Kv, M4; *KromRozm I* I2v, K2v; *GroicPorz* k3, ffv; Wtym Dyurnale wáżym/ átzkolwiek ieft rozmáitego bluznierstwá bárzo wiele: á wżákořz tylko niektore przypomionę *KrowObr* 159, 187; *RejWiz* 11v; *Leop Iob* 8/1, 2. *Mach* 8/9, 1. *Petr* 4/10; *BibRadz Is* 17/12, *Hebr* 9/10, II 141a *marg*; Ale zyemiá byłá fkázona przed Pánem Bogiem/ y nápełnioná rozmáitey złořci. *BielKron* 4v; Po śmierci Filipowey były wielkie zámieszánia zwláłzczá w woysce/ gdzye rozmáity narod był *BielKron* 123v; Máią theź ci dwa pod íwá ípráwá lud ná pocžthy wielkie rozłozony rozmáitey ípráwy/ y rozmáitym pořtępkie idáć ku potrzebie woienney *BielKron* 260; WÁłálka ziemiá z dawná rozmáithy narod w łobie miáłá/ á częřto odmienny/ iáko y Węgiérka. *BielKron* 275v; Gdy to pytanie Krol íkończęł/ rozmáite zdánie było thych ktorzy tego przyłłucháli *BielKron* 307; Pieczono teź kořztownie řrod rynku wołu całęgo/ ktory był ptáłtwem rozmáitym/ y záiácmi/ ícielęty/ y iágnięthy nádziány *BielKron* 331, 33, 45v, 49, 70, [852] (60); *KwiatKsiąż* L, N3; Proteus, Deus Marinus filius Oceani, Który lie w rozmáyitey pořtáci przemieniáć może. *Mącz* 327d, 24b, 81a, 91b, 126c, 155a (9); *SienLek* 45, 74v, 133, 191, Aaaa; *RejAp* 170v; *Górndworz* V4; O wielkařz to pociechá czártá íprořnego [...]/ iż lie pełni náuká iego w tym rozmáitym wymyśle íwiátá tego *RejPos* 44; Mánná im z niebá pádáłá/ ktora im rozmáity ímák w vłciech ich czyniłá *RejPos* 56, 25v, 30v, 81 [2 r.], 118v, 133 (14); *BiałKat* 113v; *GrzegŚm* 30; *KuczbKat* 65, 150, 345, 430; Páthrz iáko ná wżem íwiece rozmáity kołát/ łořkot/ kłopot. *RejZwierc* 70v, 111; *BielSpr* 21v, 30, 30v, 51v; *WujJudConf* 140; *RejPosRozpr* b3, e2v; *BudBib* 1. *Par* 16/42, *Prov* 7/21, *Ez* 38/3, *Am* 6/5, *Eccli* 50/9; *BudNT* 1. *Petr* 4/10; *CzechRozm* Av, 40v, 94v, 173, 220; Ktemu teź y ono rozmáite broni wżywanie ábo ćwiczenie niema być opuřzczáne *ModrzBaz* 111; Widźimy/ że ná káždy dzień/ bárzo wielki kořzt idźie ná rozmáity íprzęt/ ná kořztowne budowanie *ModrzBaz* 131, 31, 56, 98, 99v, 110, 118, 119v; *SkarJedn* 192, 300, 313, 336; *Oczko* 4v, 8v, 9v; *SkarŻyw* 47, 80, 274, 283 [2 r.], 337; A potym íię chorzy Chrzelciáni y tám y lám z rozmáitey nędze y niewczáłow [...] tułáli *StryjKron* 290, 72, 316, 370, 747, 752; *CzechEp* 411, 421; *CzechEpPORz* **3v; *NiemObr* 96; A rozmáity ímętek przypádnie ná ludzi *KochPhaen* 5; *ReszPrz* 15; *ReszHoz* 116; *ReszList* 150; *WisznTr* 22; *ActReg* 8;

GrabowSet V2v; kiedyż będę wybawion od tak rozmaitey nędzy y niewoley? *LatHar* 602, +9, +12v, 260, 274 [2 r.], 364 (12); [*Jezus*] Pharyzeużom rozmaitą Biadę opowieda/ dla ich niezbożności. *WujNT* 94, *Luc* 10/40, s. 274, 345, *Rom* 6/19, s. 576, 740; *SarnStat* 1297; *PowodPr* 66; TO imię fprawiedliwość/ rozmaite ma w piśmie ś. rozumienie. *SkarKaz* 310a, 6b, 41b, Oooo2c; Zátym dźwięk wżelkich głólow powítał rozmaity *SapEpit* A3v; [*BielKron* 1551 nlb 20, 113v, 158, 282; *BarlBaz* 183 (*Linde*)].

~*W* połączeniu z liczebnikiem [= liczny, pomnożony przez wiele] (1): *Currus dei decem milibus multiplex*, [...] Boże w niebo wítałpienie z dziefiąc tyfięci rozmaite/ tyfięczmi tych będzie ktorzy fie będą radować *WróbŻółt* 67/18.~

Cf *Wyrażenia, Szeregi, W* przen.

W charakterystycznych połączeniach: *rozmaite(-ci, -ta, -ty)* bestyje (2), błędy (5), bogowie (10), broń (3), ceremonije (2), choroby (16), cnoty (18), czary (3), czasy (2), czcienie (czytanie) (2), członki (2), ćwiczenie (2), dary (10), dobrodziejstwo (4), dobytek (2), figury (2), gadki (2), grzechy (5), guzy (2), historyje (2), historykowie (3), (i)gry (11), imiona (3), język(i) (21), kacerstwa(-o) (7), korzyść (2), krainy (kraje) (27), krolestwa (4), krolowie (11), krot(ch)wile (8), kupie (10), kupiectwa (3), kwiaty (kwiatki, kwiateczki, kwiecie) (12), lekarstwa(-o) (7), ludzie (lud) (39), łaska boża (6), maści (6), męki (25), miejsca (29), mniemanie(-a) (domnimanie) (13), modły (modlitwy) (6), morderstwo(-a) (3), muzyki (3), nabożeństwa(-o) (5), narod(y, -owie) (40), natrzęsanie (2), nauki (25), niebezpieczeństwa(-o) (niebezpieczeńści, nieprzebieczności) (10), nieszczęście (2), odpusty (2), ofiary (4), osoby (4), owoce (7), pienie (6), pismo(-a) (pisanie) (9), plagi (4), pociechy(-a) (5), pokusy (4), potrawy (6), potrzeby (2), powieści (5), pożytki (7), prace (2), prawa (4), prorocstwo (2), prześladowanie(-a) (3), przyczyna (2), przygody (19), przykłady (4), przyprawy (9), rozkosze (12), roztyrki (5), rozumienie(-a) (5), ryby(-ki) (6), rzeczy (45), sekty (4), sładzy (2), smalce (3), sprawy (11), stan(y, -owie) (25), strony (5), strzelba (2), stworzenie (3), śmierci (2), ubior(y) (6), udręczenia(-e) (4), wiary (10), wrożki (2), wrzody (3), wykłady (2), wymysł(y) (11), zioł(k)a (ziela) (14), złości (złość) (11), zwierzęta (żwi(e)rz, zwierzyna) (24), żądze (2), żywności(-ość) (3).

W przeciwstawieniach: »rozmaite(-y) ... jeden (13), jednaki« (14): *KwiatKsiąż* L; *Synonyma, diversae voces idem significantes, Rozmáyte słowá/ ále yednę rzecz známienuyące. Mącz* 437b, 148c; *RejPos* 149; Przed tym rozmaite ięzyki iednę wiarę w iedności wyznawály: teraz v Heretykow ieden ięzyk/ y owżem iedno miáłtecżko rozmaite wiary w łobie zázwiera. *WujJud* 132v; iż nie ieden á tenże łpołob ięft zbázwienia wżech dziatek Bożych/ ále rozmaity y ieden od drugiego rozny. *CzechRozm* 173; *ModrzBaz* 19; *ReszPrz* 15, 103 [3 r.]; *LatHar* 511; *WujNT* 576.

Wyrażenia: »rozmaite farby, barwy; (z) rozmaitych(-ej) farb(y), barw(y)« [w tym: pl (20), sg (7)] = różne kolory, różnokolorowy; *versicolor* *Mącz, Calep; varii colores* *Mącz* [szyk 25:2] (7:4;10:6); *FalZioł* V 53v; *Kłosalg* F4v; *GliczKsiąż* P8; *Leop Ex* 35/35; Chorągwi okazały w wołfće nie nofżá/ tylko ná drzewcách znáki iedwabne rozmaithych fárób *BielKron* 259v; Miedzy ptaki widzieliłmy [...] Dropy też ále s czyrwonými główami/ Szpákow dofyc ále rozmaithy bárwy *BielKron* 441v, 373, 425 [2 r.], 431v, 452v, 461v; Polymita vestis, Wzorowáta słoyerzowáta fuknia która z rozmáytich wzorów y rozmáiytey fárby nići yęft tkána. *Mącz* 308d, 47b, 49c, 102b, 105d, 148c, 239b, 485a; Są też

ci ktorzy fie iedno o głowę ftáráią/ áby bierethek był s ferety/ s piękną zaponą/ y s piorki barw rozmáitych *GórnDworz* L8; *RejZwierc* 156v; *SkarŻyw* 544; *KochSob* 64; *Calep* 1115a; *CzahTr* D3v; [złodziej] Radby był Polipufem; ktory/ iáko w lárwy/ Odmienia fię w przygodzie w rozmáite bárwy. *KlonWor* 2.

»(i) in(n)e(-y) (a. insze(-y)) rozmaite(-y) (inni (a. inszy) rozmaici)« [w tym: pl (49) sg (5)] (54): *OpecŻyw* 109v, 116; *RejPs* 105; *RejKupSekl* a6v; *MurzNT* 31; Powiedz/ tze mu Reguły prziyumia? Fránciszkową/ Benediktową/ Dominikową/ Auguſtynową/ Bernárdynową/ y inſze Reguły rozmáite? *KrowObr* 133v, 51 [2 r.], 58, 67, 67v, 75, 100; Ludzie vczeni w gwiazdárkch náukách/ ziemię doſthátecnie wypifali y rozmierzili/ zwláſzczá Ptolomeus Alexándriyſki/ ták puſte kráiny iáko y oliádłe/ przez znáki Cirkułow/ Párállelow/ Klimatow/ Kolurow/ y przez inne rozmaitemi przezwiſki miánowáne *BielKron* 263; W tym mieſcie nawięcey rzemieſnikow ktorzy działáią paćierze z kryſztálu/ z Succinu z koſci/ y z inych rozmáitych máteriy. *BielKron* 287v; Z tey ziemie y z innych przychodzą Sobole y inny towar rozmáity. *BielKron* 293, 89, 272v, 287v, 375, 394, 462v; *GrzegRóżn* H2; A przeto trzeba tę gorácoſć chłodzić [...] rzeczámi wilkimi á chłodnymi. Iáko ieſt Láktuká/ Kurzanogá/ Szczaw/ Mákowe mleko/ y inne rozmáite *SienLek* 29v, 126v; *RejPos* 16v, 69, 149, 206, 330, 338v [2 r.], 350; Potym Nowokrzceńcy vroſli: záſ Pikárći/ Szwenkfeldiani: tákze rozmáite y iſzkodliwe ine Sekty. *KuczKat* a2; Páthrzayże czo ſá zá przypadki á czo ſá zá vbioy á inſtrumenthá iego [człowieka rozgniewanego]/ miecz/ kiy/ fiekierá/ árkábuz/ ſáháydak/ plugáwy tárás/ pal/ ſzubienicá/ láncuch/ pęto/ y inych rozmáitych przypraw doſyć *RejZwierc* 79; drudzy teſ od gorzálek álbo od inſzego rozmáitego obzářtwa ſproſnemi wrzody á rozmáitemi niemocámi pozdycháią *RejZwierc* 132v; *CzechRozm* 85; *PapPan kt*; *ModrzBaz* 6v, 107v; Odłóżył tedy Olgerdowi Moſkiewſki wſzyſtki naklády woienne/ y inſzymi vpominkámi rozmáitymi w Złócie/ w Szátach/ w Koniach/ y drogich Kámieniach [...] vdárował *StryjKron* 421, 335, 340; *CzechEp* 266; ále ſtrácić zdrowie prze marne pijáńſtwo/ y ná podágy/ ná kánkry/ ná kárbunkuły/ ná trády/ y ná puchlinę fię zdobywáć/ y rozmáite inne wrzody y choroby ſobie zbieráć/ toć to záprawdę nie rozum/ ále głupſtwo *WerGoſc* 226; *GostGosp* 130; Chwałá tobie Pánie IEzu Chryſte/ ktorys ſlepe ludzie rozliczne/ wzrokiem opátrzył/ y inſze rozmáite choroby [...] oddalił *LatHar* [536], 478, 506; Acz nie ſámi Biſkupi/ ále y inni rozmáici ludzie/ dla inſzych przyczyn bywáli ná Synodziech. *WujNT* 461, *przedm* 34, s. 692; *SarnStat* 1005.

»rozmaite ks(z)tały [= formy, sposoby]; kſtałem(-y) rozmáitem(i), rozmaitego ks(z)tału [= rozmaicie]« [w tym: pl (13), sg (8)] = *multiformis* *Mącz*, *Calep*; *variae formae* *Modrz*; *multimodus* *Calep* [szyk 17:4] (4;13:4): ktory [Bóg] [...] rozmáitem kſtałem miedzy wſſem ludem ieſt roſſerzył wielką wielmoſnoſć ſwoię. *RejPs* 113, 66; *RejWiz* 10v, 25; *Mącz* 236c, 308d; Iáko fie czárt rozmáitim kſtałem o nędznego człowieká kuſi. *RejPos* 331 *marg*, 170v, 177v, 294, 339 [4 r.]; Abowiem rozmáite ſá kſtały á proby niſli ktho práwego przyaciela práwie doznáć moſe. *RejZwierc* 89; á rozmáici ludzie o tobie y rozmaitemi kſtały rádzá/ iákoby cie s ſwiátá zgładzili. *RejZwierc* 168v; *ModrzBaz* 52v; A wſdy *potestat* Padewſki nie niemo ſádzí/ ále y pyta y rozmáitemi kſtały dochodzi rzeczy *GórnRozm* F4; *Multiformis*, *Varius*, *quasi multiplicis formae aut variae* – Rozmaitego kſtału. *Calep* [678]a, [678]b; *Phil* G4.

»rozmaite mnostwo« (1): A rozmaite złośliwych mnostwo [*multigena impiorum multitudo*]/ nie będzie pożyteczne/ y cudzołożne łączępiania/ nie puścżą korzenia głęboko *Leop Sap* 4/3.

»rozmaity naród [= *rodzaj, gatunek*]« (2): Tá część ziemie [...] ma w sobie wielkie y rozmaite bogactwá/ [...] rzeki niezmierne/ ludzi/ zwierząt rozmaity naród *BielKron* 263v, 30v.

»rozmaite(-y) obyczaj(e) (a. zwyczaj) [= *sposoby*]; rozmaitym(i) obyczajem(-mi) [= *rozmaicie*]« [w tym: *pl* (27), *sg* (22)] = *variis modis Modrz, JanStat; plurimae consuetudines Vulg; multimodus Mącz; varii modi, diversis a. multiplicibus modis JanStat* [szyk 47:2] (21;28): Ale naprzód oznaymię rozmagitthe obyczaie rodzenia człowieczego. *FalZioł* V 15v, V 29; *GlabGad* K3v; *SeklKat* I2v, I4v; Abowiem w káżdym Práwie rozmaity ielth obyczaj pozywánia. *GroicPorz* n3v, r2, v4v, oo; *Leop Eccli* 34/12; Bog rozmaitym obyczáiem miłość íwą przeciw nam okazał *BibRadz* II 133a marg; Po lewey ítronie rzeki Obi/ íą ludźye z rozmaitemi obyczáymi *BielKron* 433v, 25v, 260v, 447, 460; *GrzegRóżn* Fv; *Mącz* 236c; Od których [*wilkości*] ludzie máią rozmaite obyczáie [...] y rozmaite Niemocy. *SienLek* 1, 28, 30v, 32, 54, Ttt4; Bo dyabeł dla tego żeś go opuścił rozgniewał íe/ rozmaitym obyczáiem vbiera íe przeciw tobie. *HistRzym* 128; *RejPos* 157v, 186v; Potym baczyć mamy w piśmie rozmaite obyczáie/ á oobliwe czthery: bycia s Krystufem. *GrzegŚm* 35; *KuczbKat* 10; *RejZwierc* 25; gdyż íelth wiadoma rzecz iż po włzech Kráinách światá ludzie íe rodzą ná rozmaite obyczáie *BielSpr* 1; ROzmaitym obyczáiem ná on czas ítárzy ludzie z Rzymiány wałczyli [!] *BielSpr* 44v, 10, 25, 49, 65; *Strum* G3v; *ModrzBaz* 107v; *SkarŻyw* 557; *ReszPrz* 109; *LatHar* 130; nie íelth tedy íłuzna rzecz/ áby rozmaitemi obyczáymi łądzenia lud nam poddány [...] miał íe rozmaitością łądów dzielić. *SarnStat* 116 [*idem* 887], 460, 605, 887, 1054, 1237.

~Szereg: »rozmaitym obyczajem i roznie« (2): IZ z wielkości Sędzi [...] w ípráwách o íedney rzeczy rozmaitym obyczáiem/ y roznie íkázowano [*variae et diversimodae ... sententiae proferebantur JanStat* 488] częftokróć *SarnStat* 553 [*idem*] 559.~

»rozmaite przemienności« [szyk 2:1] (3): [*Joanna*] rzecz ná mieyfcu długą wczyniła/ íáko íelth świat obłudny/ kocháiąc íe w rozmaitych przemiennościách czálów *BielKron* 238, 333v; Substantia apud Dialecticos est fulctrum accidentium, Yftność ná którą rozmáyite przemienności przypadáyą. *Mącz* 419d.

»rozmaite przyczyny; z, dla, od rozmaitych przyczyn; prze rozmaite przyczyny« = *ex diversis causis JanStat* [szyk 24:4] (14;8:3:2;1): Rozmaite przyczyny wymyfla/ który íe íprzyiacielem roftác chce. *March*¹ A4; CIężkie rodzenie częfto kroć ná matki przichodzi: dla rozmagithych przyczyn/ tak z ítrony matek, íáko y z ítrony dzieci. *FalZioł* V 17a, V 25, 28, 29 [3 r.], 36, 90v; *LibMal* 1551/160v; *LubPs* A4, bb; Rozmaite przyczyny śmierci tych Kíiążąt powiádáli być/ íedni przez trucinę/ drudzy przez opilftwo *BielKron* 419v, 53, 235, 412v; SZálenie/ przygadza íye od rozmaitych przyczyn: niegdy od ciężkiego pićia/ niegdy od ítráchu/ od miłości od myflenia/ od niefpánia *SienLek* 52, 24v, 39v, 45, 177v; Boć prze rozmaite przyczyny Pan bog fwiát karác raczy. *RejPos* 139; *KuczbKat* 110; *Phil* S3; *SarnStat* 902 [*idem*] 904.

»rozmaity(-e) rodzaj(e); rozmaitego rodzaju« [w tym: *pl* (6), *sg* (5)] = *multigenus (multigeneris) Mącz, Calep; varia genera HistAl* [szyk 9:2] (7:4): *Murm* 157; Íelth też rozmagitego rodzaju tho ziele miedzi ktorim chmiel íelth policzon *FalZioł* I 153c, Moczy thych kamieni/ według ich rozmagitych

rodzaiow albo ołob: odmieniaią fie. *FalZioł* IV 17a, I 56c; III 6d; Potym wefzło tho w ferce Alexandrowo áby mógł dofiądz głębokofci morskiej/ á tam áby oglądał rozmáithe rodzaie ryb [*omnium piscium genera*] y morskich dziwow. *HistAl* M5v, I7v; Potym Alonfus náwrocił fie do Hifzpániey nábrawfzy wielkość Pereł rozmáitego rodzáiú *BielKron* 444; *Mącz* 236c; *SkarŻyw* 259; *Calep* [678]b.

»rozmaite rozności« (2): W Niemocách wśelkich/ nawięczfzy znák ieft z Moczu/ w kthorym fą rozmáite rozności *SienLek* 25; *RejZwierc* 2v.

»rozmaite(-y) sposob(y); rozmaitem(i, -ym) sposoby(-em)« [*w tym: pl* (25), *sg* (3)] = *multimodus* *Mącz*; *multa ratio, variis modis* *Modrz* [*szyk* 26:2] (16;12); *BibRadz Ps* 107 arg; *Mącz* 236c; *GrzegŚm* 35; *KuczbKat* 110; Ale tym Mefyalfem [Żydzi] Iezufá Páná mieć niechcą/ owfzem łobie innego nádeń zmyfliwfy/ oczekáwáią: á błędu tego fwego rozmáitym fpołobem dowodzą. *CzechRozm* 107v, 54, 171, 172v *marg*, 173, 199v *marg* (12); Rozmáite przeto wyliczáią fpołoby/ ktoremi doftawáią pánowania *ModrzBaz* 76v; Widźimy iáko wiele ludzi/ pirwey niźli fpráwy ich Krol rozładzi/ bywáią rozmáitemi fpołoby od fwych przeciwnikow ściśnieni *ModrzBaz* 92, 26; *CzechEp* 268 [2 r.], 285; *ReszHoz* 116; *OrzJan* 65; Ktorego cudu chwałę Pháryzeufzowie rozmáitemi fpołoby Pánu Chriřtuřowi wydrzeć wśiłuią. *WujNT* 343, 866; Iáko bowiem rozmáité fpołoby káráktérów fą, ták téż rozmáitość liter y wláłność fwoię máią *JanNKar* Gv; A Iż té fpráwy y Aktcię ludzkie zwykli *iureuicti* rozmáitémi fpołoby trudnić: przeto ták opátruiemy/ że [...] *SarnStat* 801.

»rozmaite [= *prawdopodobnie: wykwiłne*] ubiory, stroje« [*szyk* 3:1] (3:1); *RejPs* 68v [2 r.]; One zásię bogáctwá náłze/ ktore fie w láncałzkach y w rozmáitych ftróiach okázuią/ táki głod/ wćilk/ y niedoftátek/ y płácz vbogich ludzi z łobą przyniołfy *WujJud* A4v; W wberzéch rozmáitych nie káždéy przyřtoi: Lecz tá w iákim ieft kolwiek/ zá Wenufá ftoi. *PudłFr* 70.

»wiele rozmaitych(-ego)« = *multi et varii, multi (a. plurimi)* *Modrz* [*w tym: pl* (24), *sg* (6)] [*szyk* 23:7] (30): w takowey pełnoći á w niemiernem chowaniu/ ku wielu niemoczam rozmagitem á zwláłzcza ku dlugiem febram: przychodza. *FalZioł* V 61; tám [*na wyspach indyjskich*] fą rozmáite żwierzęta/ iáko Wfłoniowie/ Wielbłádownie/ Konie z człowięczemi głowái/ Centaury/ wężowie z złotemi łófkái/ y innych beřty rozmáitych wiele. *BielKron* 268v, 182v, 278v; *Mącz* 272d; iefli będye wierzył Pánu fwoiemu/ wiele domow á wiele rozmáitego opátrzenia záváždy może być pewien od Páná fwego. *RejPos* 293v, 28v, 69, 112v, 132, 135; Národziło się wiele rozmáitych á łobie przeciwnych y hániebnych á fprořnych błędow *KuczbKat* a2, 225; gdyż ieft wiele Náuk rozmáitych pożytecznych/ ktoremi Człowiek mogłby łobie nářzędzić wieczną pámięć *BielSpr* b3v; *StryjWjaz* C3v; Czyniłci też Bog przez Moyřeřzá czáfu fwego wiele rozmáitych cudow *CzechRozm* 186v; Wfzákże nie radbym dlugiey o tey rzeczy rozmowy miał: bom iuż o tym wiele rozmáitego y dlugiego piřania czytał *CzechRozm* 205v, 68, 220, 223; Wipiřuią Hiftorikowie/ wiele dobrych á rozmáitych wřtaw onego řtárodawnego á zacnego miářtá Máłsyłiey. *ModrzBaz* 63v, 17v, 45, 48; *CzechEp* *3, 173, 368, 416; *CzechEpPORz* **2v; *SkarKaz* 81b.

Szeregi: »niejednostajne i rozmaite« (1): Iáko ři czynią co Státut dzieląc námieřzáli nie iednořtáynych rzeczy y rozmáitych *SarnStat* *6v.

»rozmaite a niezliczone« = *variae et innumerae* *Modrz* (3); *ModrzBaz* 90; *PowodPr* 5; Rogow dzieśięć [*bestii apokaliptycznej*] známionuią rozmáite á niezliczone ípófohy ktorými wierne bodzie y prześláduie *WujNT* 866.

»rozmaite(-y), (a, i) rozliczne(-y)« [*w tym: pl* (10), *sg* (1)] [*szyk* 9:2] (11): *RejPs* 201v; *GliczKsiqż* F; *KrowObr* 109; Długo tu iuż ípokoyna głowá nie może być/ Závždy by młode piwo muśi íe w niey kręćić. Rozmáite kłopoty/ rozliczne przygody *RejWiz* 90; Bo rozumiał then wízechmogący Pan/ íz rozmáite á rozliczne kftały miał íwiát wynáydowác do ználezyenia they zginęley á vpádley íwiátłóści. *RejPos* 339, 202, 340v; *RejZwierc* 111v; A dla tego tedy poczęły íe ziáwiác rozliczne y rozmáite záburzenia/ miedzy Kośćioły á zebrániem Bożym *WujJudConf* 5; *LatHar* 440; Rzecz o ktorey w tym liście píŕze/ nie iedná íeft/ [...] ále rozmáita y rozliczna. *WujNT* 576.

»rozmaity, (a, abo, i) różny« (11): *OpecŻyw* 60v; *SeklKat* M2; íz áczkolwiek śródki rozmáite y różne íą/ iednák z iednegoź źródlá ná wízytki opływá zbáwienie *CzechRozm* 172, 173, 260; *ModrzBaz* 19; *StryjKron* 1, 145; *LatHar* 606 *marg*; przeto íię mnie nie godźiło tego rozmáitego ábo różnego czytánia opuŕzczác *WujNT przedm* 17; W niebie zgotowano/ práwi/ wiele y różnych mieŕzkánia/ rozmáitym y różnym cnotom *SkarKaz* 549b.

W przén (12) : Mnie opuśćili ítudniá wody żywey/ á nátzynili íobie rozefchłych y rozmáithych ítudzianek *KrowObr* 73v, 193; *BielKron* 405v; *OrzQuin* L4; Tákże theż y my vczyńmy [...] kthorzy wítáwicznie íáko íáwnogrzeŕznicy leżemy ná tym nędznym mycie/ á ná ípóŕnych á rozmáitych háńdloch íwiátá tego *RejPos* 351; 26, 264v, 338; Tych íe my trzymamy/ pámietáiąc [!] ná onę groźbę ítráŕzliwá y ná Dekret Páńki ktory wydał wízemv íwiátu przez rozmáite wítá Prorockie *WujJudConf* 8v; *GosłCast* 53; Bo tu maŕz Szyprze rozmáite głowy/ Iedni pieniádzmi kupczá/ drudzy ŕłowy *KlonFlis* H2.

Wyrażenie: »rozmaita barwa« (1): ten puchnie/ ów gnije: ábo wrzodliwi/ ábo trędowáci/ żadného zdrowého niémáŕz [...]. Táką rozmáitą bárwę íwym dworzánóm zwyklá niemierność dawác *KochPij* C2.

a. *W funkcji rzeczownika*: »rozmaici« (3) : GDy pana Iezuŕa żołniérze vkrzyżowali/ rozmaiyci tam íe s niego námiéwáli *OpecŻyw* 142, 136.

W przeciwstawieniu: »jeden ... rozmaici« (1): Sam Pan Iezus żywo íię ítáwi y vkázuie nie iednemu/ ále rozmáitym. *SkarKaz* 207a.

b. *O kilku (dwóch lub więcej) określonej ilości wyraźnie sobie przeciwstawnych: każdy inny, występujący w odróżniających się gatunkach i odmianach* (92) :

rozmaici czym (1): ZŁODZIEIE zás/ byś wiedźiał/ różnego íą y cí Cechu; rodzaiem/ ízkołá/ ípráwá rozmáici. *KlonWor* 5.

Z rzeczownikiem w pl (19): *KłosAlg* D3; Zaby íą rozmagite. Iedny wodne drugie błóthne/ drugie íefne czo íe wchwałćie chowaiá/ drugie íą zielone *FalZioł* IV 15a, III 13c; *KromRozm* III Iv; *GroicPorz* K3, nn3, oo4v; [*Oceanus*] Ma przezwiŕká rozmáite/ ábowiem do kthorego kráiu przychodźi/ wedłóg onego kráiu gi zowá *BielKron* 461, 57; *SienLek* 92v, 139; Lany w Polńce íą rozmáité/ iedny zowá Fráncuŕkié/ á drugie Polńkié. *GrzepGeom* K4, D2; Dźiálá ku ítrzelániu bywáią teź rozmáite/ iedny

wielkie/ drugie ńrzednie/ drugie mále. *BielSpr* 74v; *CzechRozm* 6; Sieci ná ryby rozmaíte/ do wielkich y máłych łtáwów/ dźiac *GostGosp* 84; *SarnStat* 348. *Cf rozmaici czym; Szereg.*

Z rzeczownikiem w sg (72): *Murm* 152, 163; *HistJóz* B3v; *ZYwicza* iełt rozmagitha według rozmagitołci drzewa z ktorego bywa odbierana *FalZioł* III 28c, +5, I 8b, 106c, 119a, 146b (9); *MiechGlab* 44; *HistAl* F8v; Item zeznal ze wegdanfku oleandrowy yednemv vkradł pyenyedzi rozmaythey Myncze 100 grzywyen prulłkych *LibMal* 1554/186; co iełt pozew/ iáko w káždym Práwie iełt rozmaity pozew/ y co w pozwie nawięcey trzebá báciać. *GroicPorz* p; SPráwę około męczenia y rozmaítey śmierci roznych złoczyńców/ ludzie náuczeni w Práwie [...] nápiáli *GroicPorz* hh, a2v, h, k3 [2 r.], k4, n3v *marg* (19); Kánon záfię iełt/ iákoby iáki żebrátry płałtztz/ ktory bywa z rozmaitego płačia złatány y vłyty *KrowObr* 196v, 226; *Leop Lev* 19/19; *BielKron* 38v, 77, 410v, 445v, 454v, 459; Oniscus, Latine centumpeda vel multipeda, Rołmáiyty robak/ wiele nóg máyácy/ lázy zgárbiwłzy fie/ Niedźwiedz trawny. *Mącz* 263d, 4d, 113c, 216d, 253d; O rozmaitym łzáleniu/ iáko ma być leczone *SienLek* 52, 10, 133 [2 r.], 134, 139, 149v (12); *GórnDworz* C5; *BielSpr* 13v, 63v; gdyż rozmáythé Complexie/ rozmáyta łkóre/ záwártá/ álbo otworzóná bárziéy máią *Oczko* 16; *SkarŻyw* 129; *CzechEp* 228; *LatHar* 109; *SarnStat* 1246; *CiekPotr*)?(2; Ten pńtry worek v pálá; włzak go baczyłz y ty; Iełt z rozmaitey ierchy miłternie vłyty. *KlonWor* **. *Cf W przeciwstawieniu.*

W przeciwstawieniu: »jednaki ... rozmaity« (1): Nie iednáka będzie ciał świątych iáńność ábo chwałá/ ále rozmaítá/ według rozliczności záług. *WujNT* 620.

Szereg: »rózne i rozmaite« (1): Lotwá/ Litwá y Zmodź roznych ięzyków rózne y rozmaite słowá w mowie łwoiey iáko łłyłzimy máią. *StryjKron* 31.

c. *Przybierający różne postaci, objawiający się w różne sposoby [z rzeczownikiem w sg] (14):* *ForCnR* Bv; *RejPs* 23v, 27, 160v; *KromRozm II* t2; *Leop Eph* 3/10; *BibRadz* *5; Et varias opiniones genuit haec sententia, Tá łententia rozmaityá díspútáciá vrodziłá. *Mącz* 145d; *RejPos* 138; Niechay grzełznik obaczy iáki iełt grzech/ gdzie/ kiedy/ iáko rozmaity/ y w iákiey ołobie. *KuczbKat* 205; *ModrzBaz* 56; KAždému/ widzę/ podle iego głowy Dołtáie dofyc rozmaítey mowy. *PudłFr* 33.

rozmaity w czym (1): Varius et multiplex Plato, Rozmáiyty w łwey wymowności Plato. *Mącz* 475c.

W przén (1): Trzeći [*lader, tj. worek*] iełt Ryši/ rozmaity: ktory pretextem práwá y kupná/ rzeczy łwe zdobi. *KlonWor ded* **2.

d. *Złożony z różnych części [z rzeczownikiem w sg] (2):* *RejPos* 68v; Abowiem kiedy práwi [*Plato*] wrząd powinności łwey dofyc czynić będzie/ nic mu po rozmaitem práwie: iáko zásię będąieli złý wrząd/ [...] tedy z oney wielkości/ abo rozmaitości práwney/ wiele złego ludziom vroście. *GórnRozm* K3.

e. *Mający różne cechy fizyczne: różnych kolorów, kształtów, wzorów [z rzeczownikiem w sg] (31):* *FalZioł* IV 31d; *PAsz* zloti z rozmaitem łmalczem, w nim tablicz BallasRubinowich wielkich trzi *WyprKr* 17; Bieretek czarni Axamitni, Na ktorim feretow zlotich Hispanłkich szerokich z rozmaitem łmalczem 20. *WyprKr* 27, 9, 10 [2 r.], 15v, 16, 17v (14); *BibRadz Eccli* 45/11; *Mącz* 134b, 308d; Multisonorus – Rozmaitego dźwięku. [...] Esseda [= *wóz galijski*] concordés multisonora trahunt *Calep* [687]b; á ták mocą, zdráđá próšbá, vkradkiem y tez ciemną nocą zmyłłny Iudałz nárabiał; mając worek złzyty z rozmaitego łefzu y z dźiwnymi łznity. *KlonWor* **2.

Wyrażenie: »rozmaitej farby, barwy, maści« [w tym: maści i farby (1)] = *diversorum colorum* Vulg; *versicolor* Mącz; *discolor, multicolor* Calep [szyk 10:1] (6:4:2): *FalZioł* I 49c; nákladł do korytá/ s ktorego náprawano/ rozg rozmaítey bárwy/ áby owce przy náprawaniu ná nie sýe zápátrzáły *GroicPorz* mmy; *Leop Gen* 31/7; *BielKron* 34; A przeto odkrywízy ránę/ bączyc iákíey ieft bárwy/ iefli síney/ bládey/ czarney/ álbo rozmáithéy/ znák iż cí zła ráná ieft *SienLek* 147; Alabastrum, Kámień/ Marmorowy gładki przezroczyłty/ rozmáyitey máści y fárby. *Mącz* 6c, 47d, 60c, 475c, 486c; *Calep* [678]a.

f. Zmienny, zmieniający się, raz taki, raz inny; *variabilis* *HistAl* [z rzeczownikiem w sg] (10) : ábowiem ludzká wola ieft rozmaíta kthora íe s przemiennością fwiátá mieni *HistAl* K3v; *RejPos* 332; *SkarJedn* 146.

Wyrażenia: »rozmaite szczęście« (2): *Varia fortuna*, *Rozmáyte ízczyćcie yufz dobre/ yufz zlé/ odmienne*. *Mącz* 475c; *CzahTr kt*.

»rozmaita przemienność (a. przemienienie)« = *multiplex mutatio* *Mącz* (3): ieflis czudny będziefz wnet ízkaradi rozmaite przemienienie na íwym cieie poczuiefz *BielŻyw* 170; *BielKron* 162v; *Mącz* 236c.

Szeregi: »rozmaity a przemienny« (1): *Varia et commutabilis vitae ratio*, *Rozmáity á przemienny ítan żiwotá człowieczego*. *Mącz* 239b.

»wichrowaty i rozmaity« (1): Bo wzywáią do tego rzemięłlá [tj. *obludy, zakłamania*] nie tylko wichrowátého y rozmaítego dowcipu/ ále też nieiákíey w mowie poważności *Phil* G4.

a. *Poruszający się w różne strony (o ciałach niebieskich)* (2) : *Mercurius*. Ieft przyrodzenia przemiennego: według iako íe ku ktoremu planecie przytoczy. [...] iefth rozmagity a tlukący íe: po niebie. *FalZioł* V 51v; *Multivagus lunae cursus*, *Rozmáity chód Xiężycowy*. *Mącz* 236c.

Synonimy: *iny, rozny; a. odmienny, rozliczny*.